

INOVATYVŲ BIOTECHNOLOGINIAI SPRENDIMAI PIENININKYSTĖS ŪKIUOSE: GALVIJŲ KREKENŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMUI IR FUNKCIONALIOSIOMS SAVYBĖMS SUTEIKTI“

Galvijų krekenos – vertingos ir gyvybiškai svarbios naujagimiams veršeliams. Tačiau pienininkystės ūkiai susiduria su iššūkiais užtikrinant naujagimių veršelių sveikatingumą, dėl nepakankamos krekenų kokybės, o ypač dėl jų taršos nepageidaujamais mikroorganizmais, kurie gali turėti neigiamos įtakos jų sveikatingumui. Krekenų kokybę užtikrinti svarbu ne tik dėl naujagimių veršelių ligų prevencijos, bet ir dėl visos bandos sveikatingumo, ypač vėlesniuose jų gyvenimo etapuose. Krekenų surinkimas, kokybės įvertinimas, laikymo sąlygos ir konservavimo technologijos yra labai svarbūs veiksniai lemiantys jų kokybę. Dėl šių priežasčių krekenų biosaugos kontrolė, kokybės užtikrinimas ir pridėtinės vertės suteikimas, taikant mokslu grįstus biotechnologinius sprendimus, užtikrina ne tik jų kokybę, bet ir leidžia ženkliai sumažinti ūkių patiriamus nuostolius. Įgyvendinant Projekto „Biotechnologinių sprendimų galvijų krekenų kokybei gerinti ir pridėtinėms funkcionaliosioms savybėms suteikti integravimas pienininkystės ūkiuose“ (Nr. 35BV-KK-21-1-08704) veiklas partnerių ūkiuose siekėme įvertinti galvijų krekenų kokybę įvairaus dydžio pieno ūkiuose bei išanalizavome priežastis, dėl kurių jų kokybė nepakankama bei pademonstravome ūkiuose siūlomas biomodifikavimo technologijas. Taip pat Projekto metu buvo analizuojami galvijų sveikatingumo rodikliai, tokie kaip: tešmens būklė, kraujo rodikliai bei pašarų racionai. Projekte dalyvavo platus partnerių ratas, tarp jų – specialistų konsorciumas (koordinuojanti institucija – LSMU) ir aštuoni ūkio subjektai – ŽŪB „Draugas, Dovinės ŽŪB, UAB „Laufriza“, ūkininkai Tomas Burinskas, Vytautas Ročka, Ričardas Bentnorius, Albertas Brazas ir Tomas Vaitonis vystantys ir plėtojantys pieninę galvijininkystę bei konsultavimo institucija VšĮ „Tęstinio mokymo ir konsultavimo centras“. Biotechnologijų įdiegimas Lietuvos ūkiuose – perspektyvus, nes gali pagerinti ne tik krekenų kokybę, biosaugą, bet ir suteikti joms funkcionaliųjų bei antimikrobinių savybių. Projekte siūlomi sprendimai leidžia išvengti infekcinių ligų, skatina gerosios mikrofloros dominavimą veršelių virškinimo trakte bei sumažina antibiotikų naudojimą, taip užtikrinant pieninės galvijininkystės ūkių konkurencingumą. Šio Projekto rezultatai ypač svarbūs Lietuvos pienininkystės ūkiams, nes iki šiol trūko duomenų apie krekenų cheminės sudėties profilį, biosaugos rodiklius ir galimą biotechnologijų pritaikymą ūkiuose, siekiant didesnio bandos sveikatingumo. Projekto metu gauti rezultatai atveria naujas galimybes gerinti krekenų kokybę ir užtikrinti geresnį galvijų sveikatingumą ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje. Visus besidominčius inovatyviomis biotechnologijomis ir planuojantiems diegti naujoves ūkius ir ūkininkuskviečiame kreiptis ir bendradarbiauti su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, Gyvūnų mokslų fakulteto Gyvūnų auginimo technologijų instituto vadovę prof. Elena Bartkienę (gmf.dekanatas@lsmu.lt; elena.bartkiene@lsmu.lt).